

Kyselytutkimus suomalaisten kuluttajien kalankäytöstä keskittyen alihyödynnettyihin kalalajeihin

Blue Products –hanke
Turun yliopisto

Kalatalouden innovaatiopäivät 5.-6.11.2020

**TURUN
YLIOPISTO**

functional foods forum

AISTILA

Kuva eKokki

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää suomalaisten kuluttajien kalankäyttöä ja erityisesti alihyödynnettyjen kalalajien käytön syitä ja esteitä.

Tutkimuksen toteutti Turun yliopiston Funktionaalisten elintarvikkeiden kehittämiskeskukselle Aistila Oy.

Saara Lundén

SENSORY AND CONSUMER
RESEARCH EXECUTIVE,
CO-FOUNDER

0407647551
saara@aistila.fi

Tutkimuksen toteutus

- **Kohderyhmänä kalaa syövät 18-50-vuotiaat kuluttajat Etelä-Suomesta painottuen kaupunkilaisiin**
- Tutkimuksen sisältö suunniteltiin yhdessä Blue Products –tutkijoiden sekä Pro Kalan kanssa
 - Hyödynnettiin tutkimusryhmän osaaminen ja kokemus aikaisemmista kyselytutkimuksista, jotta vältetään samanlaisen datan kerääminen ja toisaalta tuotetaan vertailtavaa lisätietoa
- Kyselyyn saatiin vastauksia kaikkiaan 591, joista laaduntarkastuksen jälkeen hyväksyttiin 504
- Tutkimusaineisto kerättiin elo-syyskuussa 2020

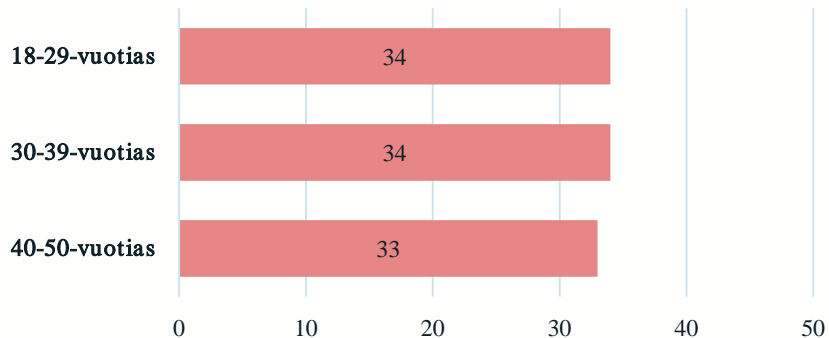

Tutkimuksen osallistujat N=504

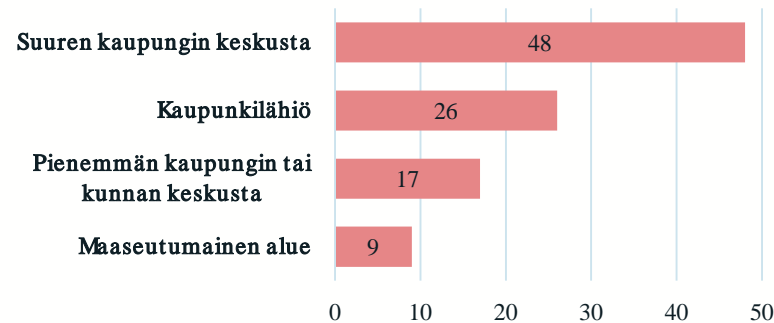

1 % Jokin muu/ en halua vastata

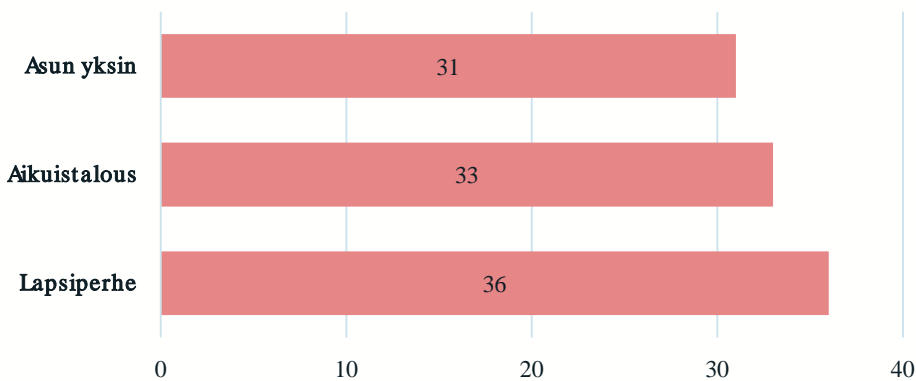
Ikä

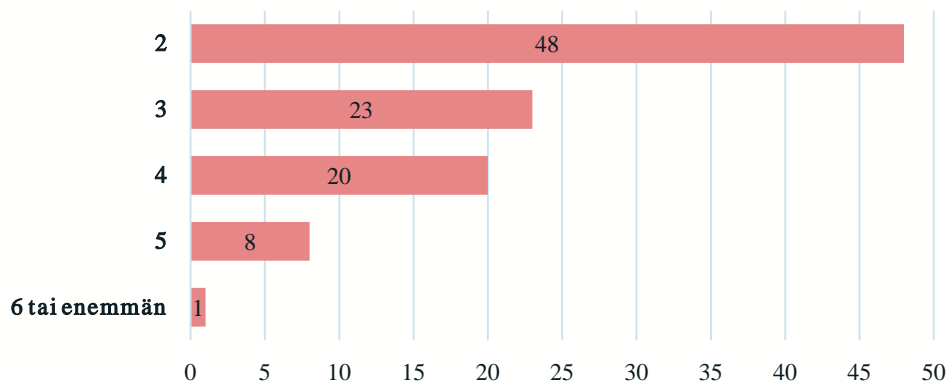
Asuinalue

Talouden tyyppi

Talouden koko (jos ei asu yksin)

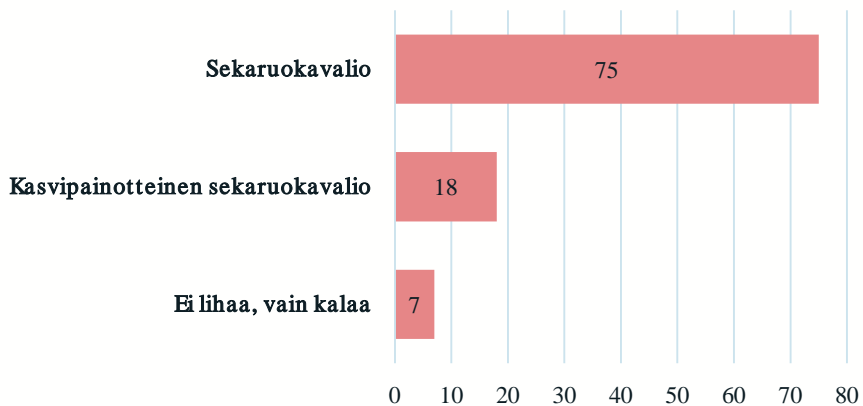

% osuus vastaajista

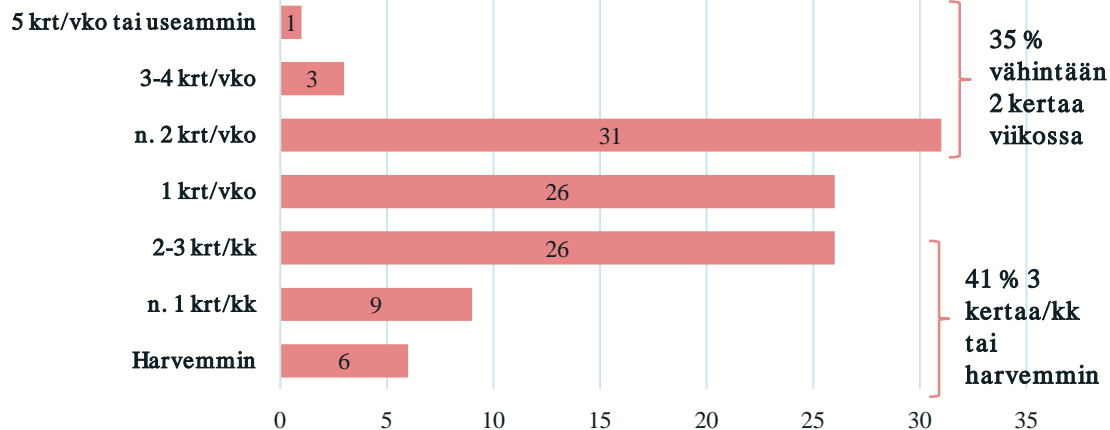

Tutkimuksen osallistujat N=504

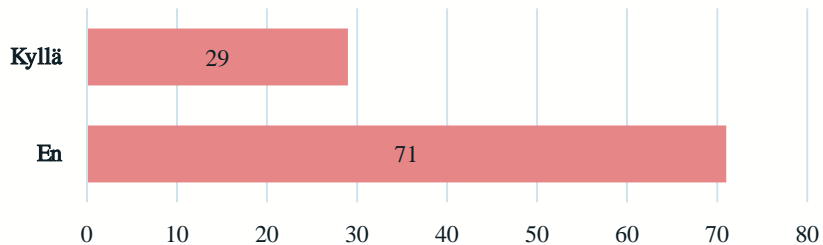
Ruokavalio

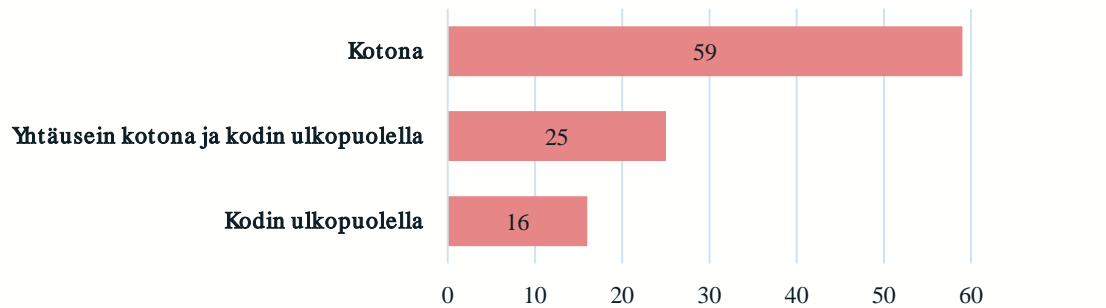
Kalan käyttöuseus

Kalastatko itse?

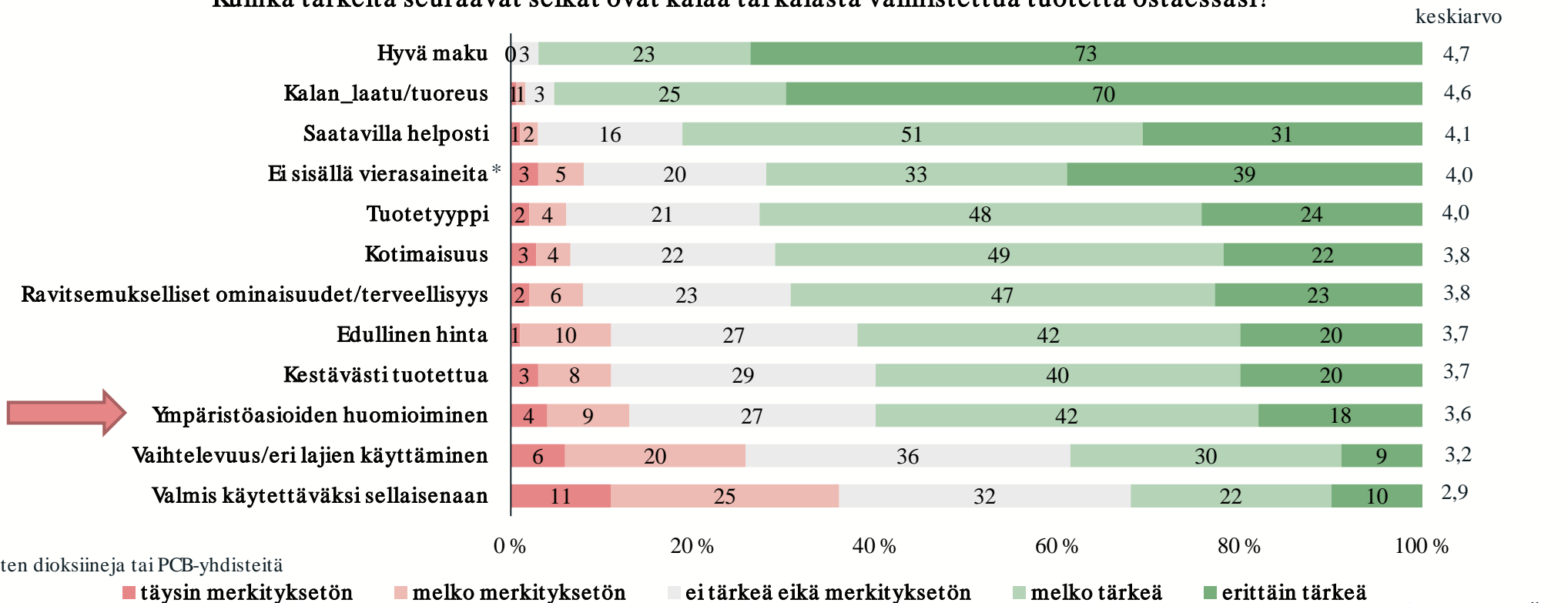

Missä syöt useimmiten kala-ateriasi?

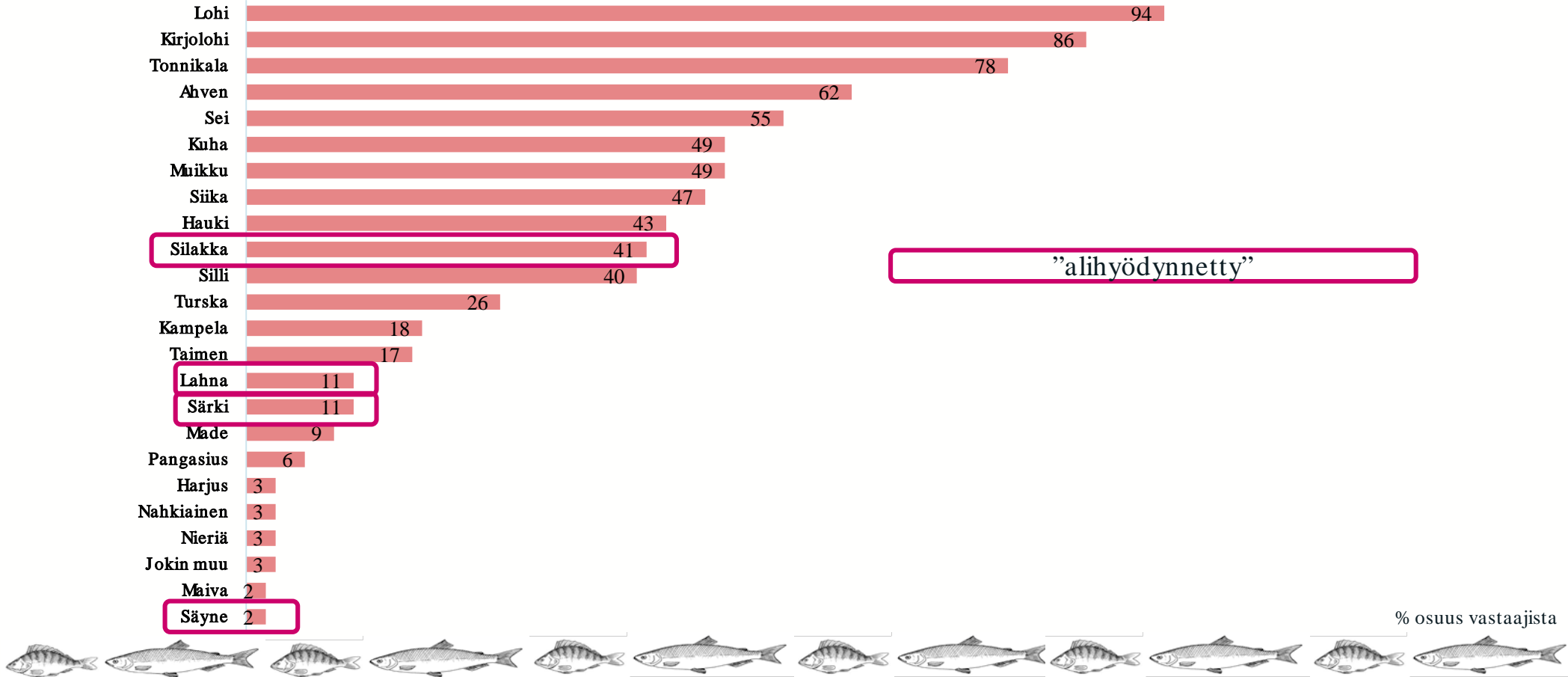
Kalatuotteiden valinnassa tärkeintä on hyvä maku sekä kalan laatu ja tuoreus – kalan pitää olla myös helposti saatavilla

Kuinka tärkeitä seuraavat seikat ovat kalaa tai kalasta valmistettua tuotetta ostaessasi?

Silakka on alihyödynnetyistä kalalajeista käytetyin – säynettä käyttävät vain harvat

Kalalajien käyttö – kaikki kalalajit, joita käyttää edes joskus

Käytettyjen kalalajien käyttöuseus

% osuus vastaajista, jotka käyttävät kyseistä kalalajia

Kalalaji	Vikoittain	Kuukausittain	Harvemmin
ahven n=310	3	22	76
harjus n=15	0	7	93
hauki n=218	1	19	79
kampela n=90	1	19	80
kirjolohi n=431	26	59	15
kuha n=170	3	28	69
lahna n=55	2	13	86
lohi n=473	28	55	17
made n=44	2	9	89
maiva n=11	0	9	91
muikku n=248	2	25	73
nahkiainen n=14	7	18	75

Kalalaji	Vikoittain	Kuukausittain	harvemmin
nieriä n=93	7	18	75
pangasius n=31	7	23	71
sei n=277	11	47	42
siika n=235	3	26	71
silakka n=209	4	29	67
silli n=204	7	38	55
särki n=56	4	16	81
säyne n=11	0	9	91
taimen n=86	4	16	80
tonnikala n=392	31	50	19
turska n=130	5	32	63

Silakan ja särjen käyttäjissä korostuvat kuluttajaryhmät verrattuna muihin kalankäyttäjiin

SILAKKA (N= 209/504)

- Miehiä
- 40-50-vuotiaita
- Asuu kaupunkilähiössä tai maaseutumaisella alueella
- **Noudattaa kasvispainotteista sekaruokavaliota tai ei syö lainkaan lihaa**
- Syö useammin kalaa
- Useammin yliopistotutkinto
- Asuu kahden tai kolmen hengen taloudessa
- **Kalastaa itse**
- **Käyttää myös muita kalalajeja useammin**

SÄRKI (N=56/504)

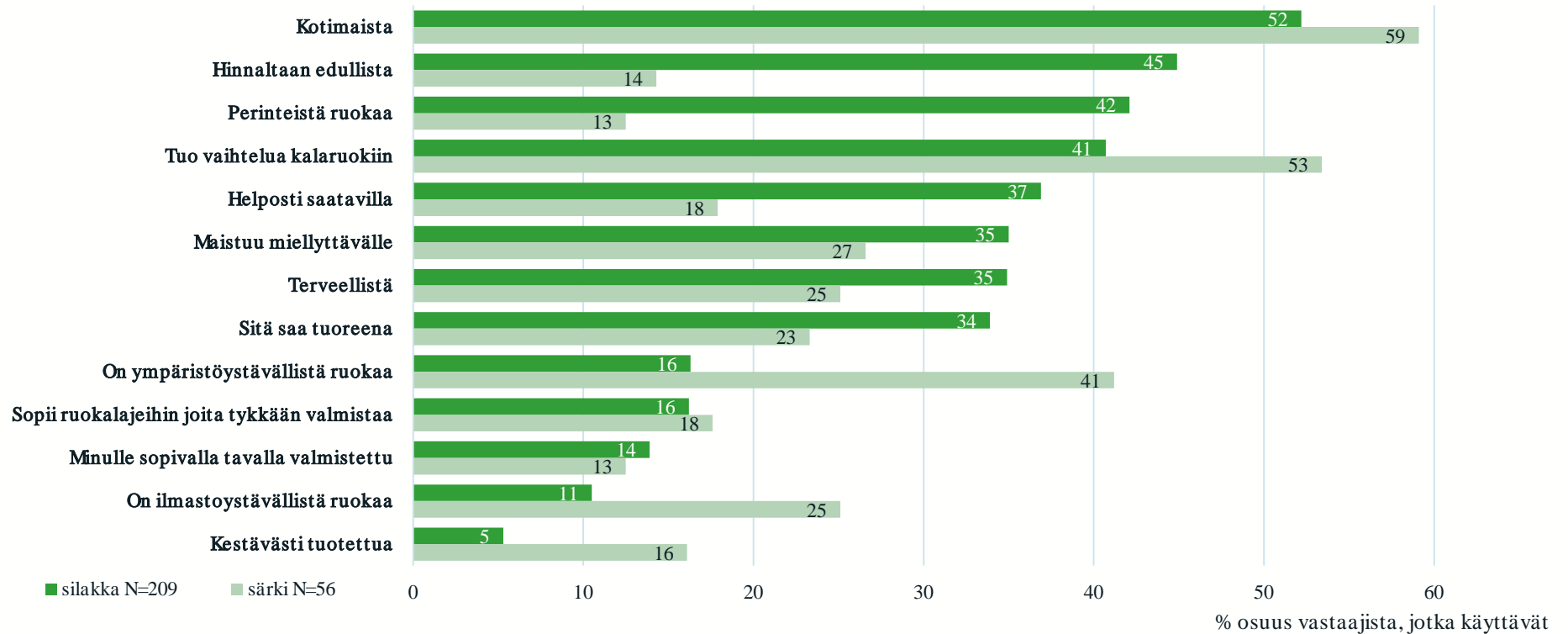
- Miehiä
- Asuu kaupunkilähiössä tai maaseutumaisella alueella
- **Noudattaa kasvispainotteista sekaruokavaliota tai ei syö lainkaan lihaa**
- Syö useammin kalaa
- Korkeasti koulutettu
- Lapsiperheen vanhempi – taloudessa enemmän kuin kaksi henkilöä
- **Kalastaa itse**
- **Käyttää myös muita kalalajeja useammin**

Silakka valitaan kotimaisuutensa ja edullisen hinnan takia. Särkeä käytetään, koska se on kotimaista ja se tuo vaihtelua kalaruokiin. Sen koetaan myös olevan ympäristöystävällistä ruokaa.

Tärkeimmät käytön syyt

Valitse enintään viisi tärkeintä

■ silakka N=209

■ särki N=56

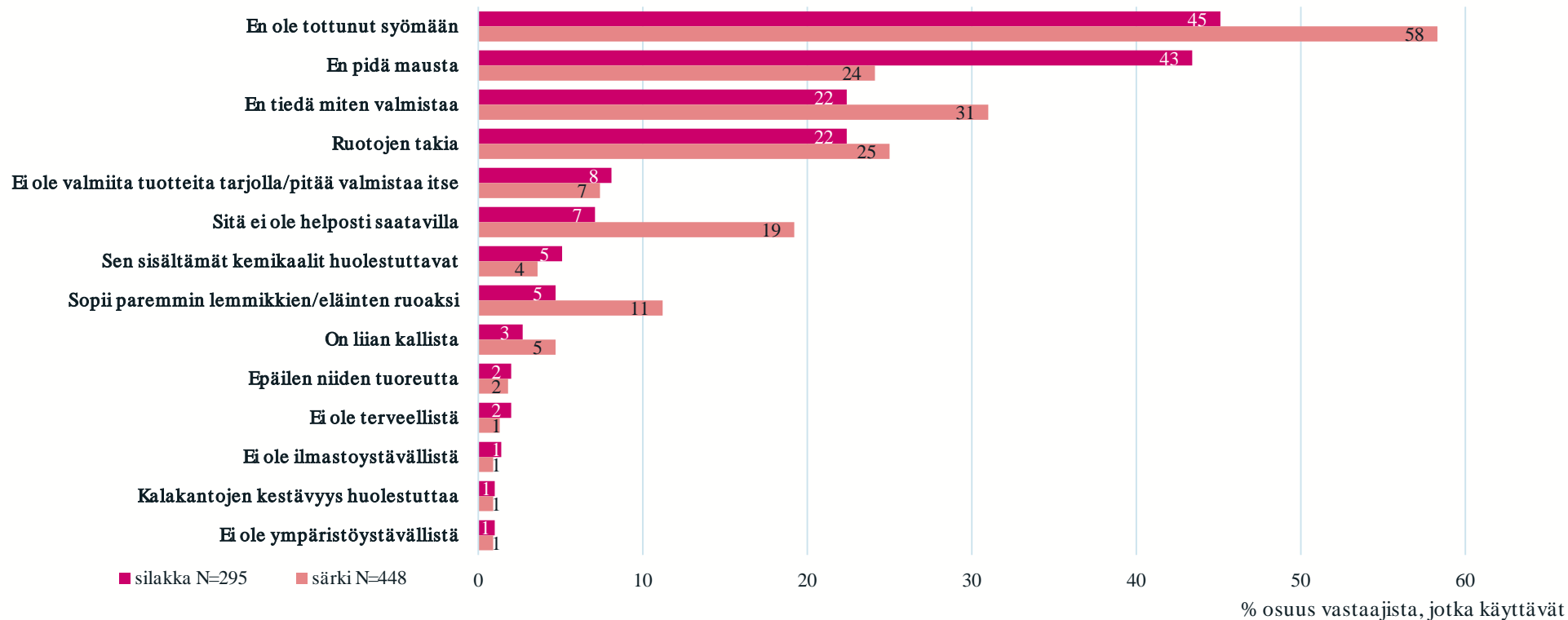
% osuus vastaajista, jotka käyttävät

Silakkaa ei käytetä, koska ei olla totuttu syömään sitä eikä pidetä sen mausta. Särjen käyttöä estää samoin tottumattomuus. Ei myöskään tiedetä miten valmistaa särkeä.

Tärkeimmät käytön esteet

Valitse enintään viisi tärkeintä

Summa summarum

- Mikään alihyödynnetyistä kalalajeista ei noussut säännöllisesti käytettävien kalojen joukkoon
 - Onko syynä saatavuus, maku, käyttömukavuus, tuttuus vai mikä?
 - Esimerkiksi
 - MAKU: Silakan kohdalla maku jakoi vastaajia käyttäjiin ja ei-käyttäjiin
 - SAATAVUUS: Särjen käyttömuotoja kysyttäessä Järkisärki-brändi mainittiin useissa vastauksissa
- Valitussa ryhmässä (**18-50-vuotiaat kaupunkilaiset Etelä-Suomesta**) sekä silakan että särjen käyttäjäprofiileissa painottui
 - Miehet
 - Korkea koulutus
 - Kasvispainotteinen sekaruokavalio (joita vain 17 % vastaajista)
 - Monipuolinen kalankäyttö ja kalastusharrastus
- Tärkeitä motiiveja olivat kotimaisuus ja vaihtelunhalu
- Ympäristöystävällisyys motivoi särjen, ei niinkään silakan käyttäjiä
- Särjen kohdalla käytön esteenä tottumattomuus (ja ruodot), silakan kohdalla makumieltymykset

AISTILA

Kiitos!